

Szerkesztői Iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
börmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Huszonöt év.

(B.) Ujabb korunkban még eddig mindig a tavasz hozott virulást a természet ajándékai mellett Magyarország politikai életének is. Ki felelhetné 1848. márcziusát, ki ne emlékezne 1861. tavaszára, mely egy kis fagyos dér után előkészítette 1867. tavaszát! — Nekünk erdélyrészeknek csakugyan méltó megemlékezni a multakról, hogy annál inkább megbecsülhessük a jelent s annál jobban biztosíthassuk a jövőt. A „Kazinczy” ünnepek, az erdélyi múzeum megnyitása igaz hogy már más hangulatot terjesztettek, de mi volt az ahhoz képest, midőn a nemzeti zászlók egész tömegét lengette a szellő, magyar ruha, tollas főveg jelent meg mindenütt, az ifjabbak által még soha nem hallott „Rákóczi induló” zenéje s a „Hymnus” és „Szózat” éneke mellett vonult a hatalmas táklyás menet gróf Mikó Imre háza elé, üdvözölni „Erdély Széchenyiét.” Az ápril havában megnyílt országgyűlésre nem voltak meghíva az erdélyrészek, mert az államhatalom az 1848-diki törvényeknek nem tulajdonított törvényes erőt s emel-fogva a megelőző viszonyok folytatását kívánta eszközölni. De a nagyszerű szónoklatok minden szava, a „haza bölcsének” hatalmas feliratában foglalt minden eszme mély benyomást gyakorolt s mint jó magvetés kelt ki minden hazafi kebelében.

Az erdélyi részek később részesültek a felnyitott alkotmányos élet melegében. A főispáni kinevezések csakugyan tavaszi virágként fonódtak össze a lapok márcziusi számaiban. De amíg Magyarország legtöbb megyéje a zavartalan örömet élvezheté, nálunk ez öröm nem volt tökéletes, nem volt általános a lakosság minden rétegeiben. A román és szász atyafiak vezetőinek általában nem tetszett a régi alkotmány felújítása; ők nemzetiség szerinti törvényhatóságokat, saját eszméjük szerinti kormányrendszert ohajtottak s ezen ohajuk számos alakban nyert nyilvánulást, mi aztán kemény politikai összeütközésekre vezetett. Hogy ezek mily természetiek voltak, eléggé megtudhatjuk például Alsófehérmegye ápril 27-én megkezdett gyűléseinek sorozatos jegyzőkönyveiből s a hírlapok tudósításaiából is.

Mily munkát kellett végezni az akkori kor

vezérférfiainak? Meg kellett alakítani a régi megyét, kitzúzni járásait, beosztani községeit, átvinni a burokratia tengerhyi aktáit, intézni a folyó ügyeket, — új tisztviselői kart teremteni, mely a régi, részben már el is felelt megyei rendszer szerint vigye a közigazgatást, a bíróságok dolgait stb. Igazi chaos volt ez állapot több hónapig, mely lassankint rendes mederbe lett terelve.

Megvaljuk, őszinte csodálattal gondolunk vissza ez időre s ha még e kor vezető férfiai közül nem maradtak volna fenn többen, kiknek bámulatos tevékenységét, a helyzet által nagyon igényelt kiváló tapintatát, hazafias buzgalmat s ugy a társadalom, mint a politikai élet harezosainak együtvé csoportosításában való képességét még jelenleg is méltó elismeréssel szemlélhetjük, — valóban alig lennének képesek fogalmat szerezni magunknak arról, hogy miként tudták anyai ellentétes érdek között végrehajtani nehéz feladataikat! — Es hogy jól voltak e férfiak választva, eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy a lefolyt 25 év alatt az ő tevékenységük vetette meg alapját hazafias szellemű közigazgatásunknak, az ő buzgalom és jövőbe vetett bizalmuk hozott létre egy egész sereg intézetet, egyeletet; — az ő buzditásuk adott lendületet ifjuságunk törekvéseinek, hogy azon élet-pályát kövessék fel leginkább, melyeket az abszolút kormány alatt kereset és alkalmazás hiányában mellőztek.

Mily különbség az 1861. tavaszát átélte érzelmek s a mostaniak között! Mint a sokáig fojtott levegőjü börtönből kibocsátott rabra a verőfényes, virágillattal, madárdallal telt tiszta lég, ugy hatott az akkori nemzedékre az új politikai korszak, örömet keltve, de szédítve egyszerűeszméik. Es most? nemde megszoktuk már a verőfényt? — edzettek idegeink a munkára s az alkotmányos szabadság csak erőnek fejleszté, nem szédít el többé. Akkor ideális, ki nem próbált eszmék, hiu remények, csak lényeg légyarák, erőtellett okoskodások váltakoztak a nagy közönség műveltebb és tapasztaltabb köreiben is; — ma midőn Deák Ferencz megdöntetlen politikai igazságainak gyakorlatias eredményét tapasztalhatjuk, midőn sok olyant látunk a való életbe átvive, mely akkor legfeltebb csak ábrándképpen lebegett a jók és igazak lelki szeméi

előtt; lehetetlen félreismernünk a Gondviselés csodás rendelését, mely oly rövid idő alatt kifejtett erkölcsi erőnk hatása által magasra emelte nemzetünket Európa népei között ugy politikai tekintetben, mint a művelődési és anyagi haladás terén.

Politikai tekintetben rendkívüli átalakítások gazdagították tapasztalatainkat s tettek egyszerűeszméinket óvatosabbá. Közművelődési viszonyaink fejlesztésének eredményét azon nagyszámu ifju intelligentiában láthatjuk, mely a folyton szaporodó tanszékeket, hivatalokat foglalja el, gyárak és újabb vállalatok, fejlődő iparüzletek vezetését eszközöli, s az irodalmat hatalmas erőfeszítésre képesíti. — Az anyagi haladás sem tagadható el, s ha bankintézetek, takarékpénztárak betéteit, a vasutak, távirda vonalok, posták szaporodását, a középítkezéseket, városaink emelkedését vizsgáljuk, — ha szigoruan mérlegetjük a mult évi országos kiállítás által feltüntetett viszonyokat: meg lehetünk a multtal elégedve, annál is inkább, mert a biztosabb, bár lassabb fejlődésre folyton új anyagot hordunk össze szellemi munkánk és anyagi áldozataink árán.

A jubileum e napját hálás szívvel ünnepelhetjük meg, de csak azért, hogy a kielégítő viszapillantás után újult erővel, reménytel lélekkel haladjunk ezelünk felé, mely nem lehet más, mint Magyarországnak anyagi és szellemi felvirágoztatása.

Az erkölcsnemesítő egylet.

Budapesten erkölcsnemesítő egylet van alakulóban. Tiszteletreméltó hazafik állottak az ügy élére, lelkükben azon nemas elhatározással, hogy az elszomorító mérvben hanyatlásnak indult erkölcsi állapotot reformálják.

Nemes törekvésüket fogja-e követni siker áldása, az a jövődó titka. Maguk részéről ezen mozgalomhoz valami nagy reményeket nem fűzünk, mert egy megindult áradatot előretörő útjában feltartóztatni nehéz feladat. Ha az egyházak nem bírnak gátokat emelni ezen áradatnak, mely tápláló forrását a jelen időnek lábrakapott laza erkölcsi nézeteiben bírja, nehezen fog az sikerülni néhány terfűnek, bármily erős kitarással törekedjenek is a czel felé. Egyébaránt kevesek szívós kitarása többször birt mir meglepő eredményt mutatni fel. Világos példa erre a reformáció története. Ugy lehet, hogy a társadalmak

TÁRCZA.

A deák-életből.

(Folytatás.)

Mindazon gúnyos kérdésekre Hegyi hol felelt valamit, hol nem felelt.

— Jobb lenne bizony, — jegyzé meg Márton gazda komolyan, — ha deák uramék nem lábatlankodnának annyit a más becsületes ember ablaki előtt, hanem ülénék otthon s tanulnának, hogy ne kapjanak secundát. A leányokra csak ha pap lett a deákból, illik szemet vetni.

Majd elbeszélte, hogy a közel mult napok egyikén is menynyire megboszantotta őt saját kapuja előtt két tekerő deák, kik közül egyik nagy hetykén még azt is merte mondani, hogy Marival közelebbről találkozni fog mulhatatlanul.

— Na hiszen, — folytatja tovább — kerüljenek azok csak kezeim közé, tudom bizony megfogják emlegetni még vén pap korukban is, hogy nem tudtak elérni a becsületes Kovács Mártontól, ki ha neki békét hagynak, még a légynek sem árt.

— Hát nem ismer kigyelmed Márton bácsi, hisz az a deák, ki kigyelmednek ezt mondta volt, én vagyok, — szólal meg Hegyi.

— Maga az domine? Maga az az arcátlan, ki nem akar elérni az én szegény, becsületes házamtól? Maga akarja az én engedelmese, jó leányom becsületes hírnevét elrontani, hogy aztán jóra való mesterlegény ne nyissa be a háznak ajtaját? — pattan fel egész indulattal Márton mester. — Na hiszen várjon csak domine, megtanítom én most a leányok után járni. Jó, hogy kezeim közé ren-

delt a jó Isten. Mihelyt meghallottam, hogy kertembe deákok szöktek be, mindjárt gondoltam, miként közülök maga az egyik mákvirág, ki néhány nappal ezelőtt olyan indulatba hozott volt. Eppen elakartam bocsátani, hogy 8 órai csengetésre mehessen be, ne hogy nevét felírja a vigil s a professor urak kicsapják, jóllehet minden órán megérdemelné. De már itt tartom, csak azért is itt tartom reggelig s akkor panasza megyék a professor urakhoz. Feljelentem, hogy a domine lopott, házam nyugalma zavartja s tudom bizony, hogy a becsületes professor urak ki fogják csapni a dominét, mert az ilyen elromlott emberre semmi szükség abban a híres collegyumban. Akad oda becsületes deák is elég.

— De mit tehettek én róla, ha Márton bácsinak olyan takaros leánya van, — évődök tovább az öreggel Hegyi, — hisz megirta azt Kisfaludy Sándor, hogy:

„Hol a szívben fészket rakott
Ámor, ez a jó madár,
Törvénytelen döjős ur volt,
Mint a török vagy tatár,
Az ész bár mint ostromolja,
Onnan ki nem üzheti.
Rettenetes fejedelem,
A ki ellen nincs védelem.”

En oka nem vagyok, ha Mari annyira csinos és szép és én szerelmes lettem belé.

— Patvar vigye a maga pótaját s vele együtt dominét is. Az én Mari leányomba deáknak szerelmesnek lenni nem szabad, akármit mondjon is az a Kisfaludi ur, kit én nem ismerem, de a ki különben becsületes ember lehet. Értette domine? az én leányomba magának szerelmesnek lenni nem szabad és nem szabad s megtiltom magának, hogy leányomról bár csak egy szót is merjen többet szólani, — mondá fokozódó indulattal.

— Májszturam! kezem ügyében van, ne adjak pár taslit deák uram nyakacsigájára? — kérdé a kamaz Jóska.

— Deák uramék legyenek szerelmelesek a papleányokba s hagyjanak békét a hozzánk illő leányoknak, — szólal meg a műhely mellől András, az egyik segéd.

— De hiszen leennéek csak ez a dolog az eén városomban Kézdi-Vásárhelyt, tudom bizony megemlegetné diák uram, hogy legyéek szerelmeles a becsületes eszmadia ember lányába, — jegyzé meg Gergely, a másik segéd, tösgyökeres székely kiejtéssel.

— Májszturam! miért kiméljük mi ezt a léhűtő deákat itt. Bizza csak ránk, majd megtanítjuk mi őt, a miért májszter urat székírozni merészi. Most is a szegény Mari leányasszony kénytelen távol lenni a májszturam becsületes házatól, hát illik-e ez? — mondá István, ki a három segéd között a legidősebb s legtekintélyesebb vala, miközben a nyujtó kalapácsal keményen kalapált egy darab kezei közt levő bűllésbört.

Mindezekre Márton mester csak ennyit szóltott:

— Az én házamban nem verünk meg senkit. Meg veri a jó Isten, ki az én becsületes házam nyugalma igit háborgatja.

Erre néhány percnyi csend következett be, melyt csak a nyujtó kalapácsok tütései zavartak olykor. Ezalatt András gondolkodni látszott valami. Gondolá, ha májszter uram nem enged meg, hogy a deákat ugy istenigazában elpűföljék, megszekírozza ő másképen, s nem kellemetlen tenor hangján egy akkor divatos népdal dallamára dalolni kezdé az általa összeférezelt következő rimelő komposziót:

Hej domine maga hát,
Megüté a bokáját,
De ne busuljon hajna,
Majd kicsapják, — hajnalba.

erkölcsi hanyatlása már elérte azon határpontra, melyen túl menni nincsen szándékában. Ezen esetben kevesek szívós kitartása is elég arra, hogy üdvös fordulatot idézzék elő. Vajha azon tiszteletreméltó hazafiak törekvéséből az ohajtott eredmény kisérné! Csatlakozzunk hozzájuk minél számosságban, támogassuk őket törekvésükben s eredményt kétség nélkül fogunk felmutatni tudni, ha nem is olyan mérvűt, milyent felmutathatni forrón óhajtanánk. E téren már a kevés is nagy nyereség.

Hogy lapunk olvasóinak alkalmuk legyen ezen egyet alapszabályait megismerni, itt közöljük azokat egész terjedelmükben.

Az erkölcsnemesítő egyesület alapszabályai.

1. §. Budapesten országos erkölcsnemesítő egyesület alakul.

2. §. Az egyesület célja az erkölcsiségnek és a valóságosságnak, nemkülönben a hazaszeretet és a testvériségnek úgy a magán-, mint a közéletben előmozdítása és terjesztése.

3. §. Különösen oda fog hatni az egyesület, hogy:

a) az említett erények az irodalomban — ide értve a hirlapokat — a színházakban és egyéb mulató helyeken általában minden nyilvános gyűléseken tiszteletben tartassanak; b) az ifjúság számára önképző egyesületek keletkezzenek; c) mértékletességi egyesületek alakuljanak; d) a takarékosági szellem fejlesztéséért s a takarékoságot elősegítő intézmények létesüljenek; e) munka ösztönző és munkaszerető egyesületek keletkezzenek; f) régi hű eselődök és mások életét saját életük veszélyeztetésével megmentő egyének jutalmazására célzó társulatok alakítsanak; g) szegények gyámolítására, nemkülönben h) rabsegélyező egyesületek alakítsanak a büntetést kiszervező raboknak munkaszerzés által a visszatekintéstől való megóvása végett; i) a szerencséseket, különösen a kártyajátékoknak ezek jellegével bíró nemei kerültsenek; j) a társalgásban minden a mi az erkölcsiséghez s a méltó és tisztességes hanggal és modorral ellenkezik, különösen pedig a káromkodás mellőztessék. Végre k) a törvények iránti tisztelet ápoltsassék. főleg pedig a választási visszaélések, az etetés, itatás és másnemű vesztegetések megszüntjenek.

4. §. Ezen célok elérésére a következő eszközök fognak szolgálni: a) A felkarolt eszméknek hirlapok és ripiratok útján, valamint a szószékéről és felolvasások által való terjesztése; b) a mennyiben szükséges lesz, az egyházi és világi hatóságok, a kormány és az országgyűlés intézkedéseinek igénybevétele.

(Vége kör.)

Felhívás Alsófehérmegye t. néptanítóihoz.

Az okszerű műhelyeknek, ezen élvezettel és szép haszonnal járó nemes foglalkozásnak Erdélyrészünkben leendő megismertetése és tenyésztése érdekében, különös tekintettel első sorban a t. néptanító urak e részbeli nemes hivatására, a nagyméltóságú m. kir. miniszterium műhelyi vándortanítót mellőztetett kinevezni A b e n d A n d r á s ur személyében, Nagy-Enyed központú fekvő várost jelölve ki székhelyül, melyet jövő április hó végén el is foglal.

András segédnek ez a frissen komponált dalszövege általános tetszésben részesült. Tetszett az Márton mesternek is nagyon, mit a többiek észrevéve, rágyújtottak mindannyian, Márton mester és Jóska is s melyik a milyen hanggal rendelkezett, András után dundolta:

Hej domine maga hát,
Megütö a bokáját,
De ne busuljon hajna,
Majd kicsapják, — hajnalba.

Jóska inas még azt a hamisságot is véghez vivő, hogy hátat fordított a még mindig a kis ülésfőn üldögélő Hegyinek s ötései alkalmával karjainak járását úgy irányozá, hogy könyöke párszor érintkezésbe jött a Hegyi hátával, még pedig nem valami gyöngéd módon. — Hegyi ezt is túrta, csak egyszer szólott hátra Jóska-hoz ekképen: — Szurtos, vigyázz!

A műhelyben folyó vig dalolást hallva az „anyjuk”, azt hitte, miként vége már a feketegnek s egy ízben bátorságot is vett, hogy az első házból kimozduljon, tudomást szerezni, mi foly ott a műhelyben, de meglátta, hogy a deák a műhely tőkájéhez van kötve s férjeura személyzetével rajta mulatnak, lehagoltan ismét visszahúzódott az első szobába. — A mulatság a műhelyben tovább folyt, sőt párszor erőteljes basszus hangjával az András segéd által komponált dalba Hegyi is beleszólt, miközben a Jóska könyöke a fogoly hátával újra találkozott.

Hegyi ezért is, de meg is éhezett volt már, aztán a törpe s emiatt alkalmatlan ülést is megelégelte, meg az egész komédiát, — mikor a dalolásban némi szünet állott be, — egyszerre csak ülőhelyéről hirtelen felngrik s mély basszus hangjának olyan erejével, melytől rezgésbe jött az egész műhely, ekképen kezdett szólni:

Már csak megmondom nevetem,
Hegyinek hívna engemet.
Mázturam! meguntam a tréfát,
Mostan bontom szét a házát.

Ezt megelőzőleg körutat tesz megyénkben, melynek tervezetét azon kérésrel közlöm a t. néptanító urakkal, hogy tartsák hazafias kötelességüknek ne csak a megjelölt községekben, hanem a közel vidéken lakó tanító urak is a kitűzött elméleti és gyakorlati előadásokon pontosan megjelenni; a nyereség becses ismereteket és utasításokat úgy a magok, mint érettebb növendékeik s általában a nép érdekében minél előbb értékesíteni.

A műhelyi vándortanító ur úti terve következő: Elméleti és gyakorlati előadás a méhtenyésztés okoszerű és a régi rendszeréről április hó 2-án Nagy-Enyeden, 4-én Marosújvárt, 5-én Benedeken, 7-én Balázsfalván, 9-én Gyulafehérvárra, 11-én Zalatnán, 13-án Magyar-Igenben, 14-én Sárdon, 15-én Borbándon és végre 16-án Alvinczen. Mindenkor délelőtt 10 órakor elméletből a városi házi vagy az iskolai helyiségben. A gyakorlati részből pedig délután 3 óráig kezdve valamely műhelyben.

Nagy-Enyed, 1886. márczius 24-én.

Gáspár János,
kir. tanfelügyelő.

Hét nap krónikája.

Budapest, márcz. végén.

Két, radhazasságban élő lény összehoz, és a férfi derekasan elveri a némbert. Szalad a ezimzetes rendőrkapitány s tapintatosan képzett orraval kiéri, hogy itt „gyilkossági kísérlet” forog fenn! — Kazagás!!

Igen, de mikor nem akar semmi nagyobb dolog történni, hát akkor mit csináljon az újságit, és mit csináljon egy ezimzetes rendőrkapitány? Hírnék, szenzációnak lenni kell, hát csinálnak ők ketten — megrendelésre.

Ilyen ez a napi fogyasztás. Ki kell elégtetni, s a napi sajtó dolga, hogy ezt miképp cselekszi meg. A heti fogyasztásnak mértékeltettség az igényei; kevesebbet kíván, de válogatva. És ez utolsó feltételt bár megkönnyíti a kereset kevesebbége, a szállítás olykor nehéz. Éppen azért, mert nincs mit válogatni.

Bajtón vagyunk, a hangverseny évadban. Minden muzsikaszóra megy és kottára. A tisztelt Hazban taktusra szavaznak; a haza vértó sebére kesergő bánatos hazafiak érzékeny nő tákba szedik a frázisokat; az írők és művészek kórusban panaszkodnak az „ület” lanyhaságán; a kamaracsétek, művészeket fináléi lágy accordokban enyésznek el a jövdelemmel — együtt! S a nagy kantatában ott nyekeg a rekedt verki minden udvaron . . .

Még a mi esemény volt, az is művészi volt. Lassalle János ur, a francia főreklámozott baritonista összekochezant Turollával, a mi operánk felettébb drága gyöngyével a „hamis hangok” miatt. Az érdemes baritonista elszölte magát egy tudósító előtt, hogy a diva hamisan énekel. A diva pedig kijelentette, hogy ő rekedt (felettébb kezűgyben eső betegség a színpadon) s így hozsantó, kellemetlenségek támadtak az operánál. K e g l e v i c h gróf azonban Turollának pompás kosztümöt, Lassallenak honorarium javítást ígért s így kibékülte egy esinos „kettősben”, a melyet azonban mégis mi kísérünk — pénzzel.

A népszínház újdonsága, pénteken a „Czigánybáró” lesz. Német ember csinálta a szöveget, német ember írta a zenéjét, és mégis ráfogják J ó k a i r a a dicőségét. Pedig Jókait nem éri ebben egyéb vád, minthogy az eszmé tőle van. Hogy a többi nincs tőle, az siralmasan kéri a darabból, mert a Strauss-zenét leszámítva, a szöveg gyatra, rozsz. Ennyit előre is megirhatok róla, az első próba után.

C s i k y Gergely újabb száza aranyat fizött előbbi babéraihoz. Nem vagyok titkos drámaíró, nyilvános annál kevésbé s így szólhatok őszintében. A „Spártacus”-szal nyert aranyakat (mert nem volt más, ki nyerjen), hanem a darab még elismerést, sőt biztatást se nyert, úgy újabb átdolgozásban talán jobb lesz. Megdugult valahol a színműirodalom vénája. Hősökért elmennek a színműírók az öskorba, s a mig odajárnak, a közönség elmegy Párisba francia rémdramákért, idegpusztító társadalmi tragédiákért s éppen nem válogat a házzasságterési spektakulomokban sem.

Alig ejté ki ajkán a „Hegyi” nevet, mintha villám csapott volna Márton mester és segédei közé, rögtön kiejték kezükből a munkát s három lábú székeikről rémülten felugrálva, menekülésre gondolnak.

Hegyi azon perczben a műhelyszoba ajtaja felé hátrarántja magát. Ezen mozdulatát következtében kimozdul helyéről a nagytőke, vele az egész műhely s a rajta levő tárgyak nagy csörömpöléssel lehullanak, szerteszét gurulnak, mely katastrofának láttára Márton gazda és segédei lelkében a rémületet csak fokozta. Erre Hegyi egy kezeibe kapott vágó eszköz segítségével a durva kötelékek közül gyorsan kiszabadítja magát, majd a nagytőkét a műhely ajtajába alkalmazza, hogy elzárja a kijáratot. Mind ez egy rövid percz műve volt.

Márton mester személyzete egy kétségbeesett kísérletet tesz, hogy Hegyi felett erőt vegyenek s ezáltal a fejökre nőtt veszedelmet elhárítsák. Nagy erővel Hegyire rontanak tehát, azonban ő könyökállásra fogott marokkal egyet körben fordul s a személyzet tagjai, a nyert kemény lökések következtében jobbra és balra a földön elterülnek. Márton gazda mindezeket látva, oda lett a rémület miatt. Egy szögletbe vonta meg magát s ajkai gyors egymásutánban ezen szavakat rebegték: „Ur Jézus ne hagyj el! Végünk van.”

Két kis ablak volt, melyeken keresztül a műhelyszoba az eléggé gyarló világítást nyerte s melyeken még rendes körülmények között is egy kinőtt ember csak nagy nehezen tudott volna keresztül bujni. A segédek és Jóska most a két kis ablak felé rohannak. Itt egymás között fejlődik ki kétségbeesett dulakodás a miatt, hogy melyik menekülhessen hamarabb.

Hegyi egy ideig nagy lelki gyönyörűséggel nézte az ablak körüli dulakodást és a tett menekülési kísérleteket, azután ekképen szólott hozzájuk:

— Ki az ablakhoz mer közeledni vagy segély kiál-

... Jer tavasz, száritad fel az útszéli pocsolyákat verőfényed.

del és langyos fuvallmáddal . . .

Föl pattantak a rügyek; fogy a narancs és szaporodnak az ibolyás leánykák. Egy-egy varju is károg már a lombtalan fákon. — Tavasz van! Ha egyéb nem bizonyítaná, hát meggyőző az, hogy megkezdődtek a párbajok a szabadban. L u k a Pál hontmezei főügyész megduellált I v á n k a Zsigával a lövésnyitven. — A versenyben a győztes Luka volt. Lövéseinek L u k a maradt az Ivánka hasában. — Belelőtt, mint egy czipontba. Pedig bizton állíthatom, hogy nem az a h a s volt Hontmezeje központja . . .

... Kopognak.
— Ki az?
— Tóbiás vagyok, a szolgál.
— Mit akar?
— A posta azonnal indul. Kész a levél a „Közérdek”-nek?
— Nesze! . . .

László Elek.

CSARNOK.

Kizsakitott lapok.

— Anyámnak. —

„A sok tarka vágyat befogta a penész,
A miről álmodánk mese lett az egéző.”

I.

Minden esendős. A légy dongásán, a tücsök czirpelésén kívül más hang nem hallatszik. A nagy és megdöbentő esendőt csakis szívem lázas lüktetése törli meg, s ösztökél fájdalom leírására.

Van is mit írjak én már? Hát a letarolt mezőn lehet-e még virágokat gyűjteni? A gyümölcszedés után lehet-e még virágot vágni a fától, szirmot a virágtól? Hát az éjszaka sötét homályát eltudja végkép oszlatni a vakító villám; hát a nyomorságtól elkínzott léleknek elég-e egy darabka kenyér, egy keserves fillér? . . .

Mi lett helölem? A fényes mult egy gyászos emléke. Oly öntudatlanul szállja meg lelkemet az elmulás köde, s oly jól esik önfelédten kéjelegnem a homály országában. Lämpám tejüvege halvány fényt vet e lapra? Minek kell nekem már a fény, hiszen az én fényes napom leszállott örökre?

Temessünk. . . .

A kicsiny hajlék legszebb gyöngye, a mindenható remek teremtése volt szeretetem tárgya. Nevet kívántok? Annának hívták. Külsőjét akarjátok tudni? megmondom. Szép halovány arz. tulvilági fényvel, selyem lágy haj, két babonás szem észvesztő csillogással. Hát a lelke? az tulfinom, gyöngéd, nemes lélek. Partfogója a nyomorultnak, segítője elesettnek, istápolója a betegnek.

Oh mily jól esett véghetetlen ihlettel elmerülni tekintetében, hallgatni mézajka csengő szavát, angyalok harmóniáját. Szent volt előttem, kihez csak imádkozni jártam.

A sors igazságtalan bírő, megirigylte tőlem s elvitte kora sirba. . . .

De nem vihette el emlékeimet, a kedves mozaikjait rövid szerelmünknek. A megfakult illatos viola, piezi selyem kendő, sárga lenhaj, sárga szirmu rózsza megmaradtak.

Gyöngéd, gögicselő szókkal beszéltem hozzájuk emberfeletti fájdalomokról, derengő jövő szomorú reményeiről.

Elhívtam őket abba a kicsiny hajlékba, hova őt szántam urnómnak, királynómnak. Elhívtam, hogy járjuk

tásra nyitja fel a száját, az a halál fia, annak egy dikissel a nyakát azonnal lekanyarítom. — Erre megzúnt a dulakodás s a személyzet megadta magát kegyelemre. Most már Hegyi a helyzet urává lett teljesen s ekképen szólott Márton mesterhez, ki a rémület miatt csaknem magán kívül volt:

— Gazduram! itt magán az Ur Jézus most nem segít; nem én, hanem kelmed a hibás. Hogyan mert kigyelmed egy enyedi deákon ilyen csufaságot véghez vinni? Hát kinek, minek tartja kigyelmed a deákok? Nem tudja kigyelmed, hogy a deákból lesz meg a püspök is? Megérdemelne májsturam, hogy lerontsam a házát, sőt még ennyi büntetés sem volna elégséges azért, mert a deáknevet onnyire megalázni törekedett. De én kész vagyok májsturamnak megbocsátani s kigyelmeddel kibékülni, ha feltételeimet elfogadja.

Hegyinek ezen szavaira Márton kissé magához tért, de azért a félelemtől reszkető hangon mégis csak annyit tudott mondani:

— Igen domine Hegyi! békülünk ki, én a békeségre kész vagyok.

— Na, ha kigyelmed kész a békeségre, — folytató Hegyi, — elmondom feltételeimet, melyek a következők: hozasson kigyelmed annyi bort, még pedig a javából, mennyit ma este meg tudunk inni. Ezt elfogadja kigyelmed?

— Elfogadom szivesen, — felelé Márton, — hozatok fel pinczéből a „kőbereki”-ből, hogy akár barátjait is megbívhajta vendégekül, mert Isten jóvoltából van még a tavalyi termésből.

— Na jól van, ha kigyelmed ezt elfogadja, még csak két feltétel van, — folytatja Hegyi, — ezek közül egyik: adja ki rendelkezésben Kovácsné asszonynak, hogy pár szárnyasállatnak azonnal vágja le a nyakát és készítsen egy jó vacsorát, mert nagyon éhes vagyok.

(Vége következik.)

be együtt a kert zezg
Elhívtam, hogy hall
gását. a malomkerel
hársfa édes harmoni
nekem az én angyal
is imádkozzuk, hog
gyötrelmeiben ők is

Hiába való vo
önáltatosságom, ezek
az én szeretetem tár
A szeretetem

VE

— Zeyk Mik

professorának kézirata
örvendetes ujsággal
rainkat. Hányzszor m
zött, hogy hazánk ez
vizsgálójának kézira
évtizeden keresztül
kinek tudomást sze
is, miut a nagyhirű
létesített természetn
megsemmisítettek.
dogult tudásunknak
természettudomány
megküldte. Vannak
tani dolgozatok, ige
és soknemű feljegy
értékes kéziratosok
megküldéséért első
kében a köszönetet
ezen megtiszteltetés
zést adhatni; nem
lammal nagyobb tisz
gam is mint szerén
mányokkal, vajmi g
be kár, miszerint a
zészéről sokaknak bi
tudományos irodalm
nek tartom, hogy k
szerencsés ember, k
illetékes helyeken iro
történte után a kez
dom. Cs a t ó J á n

— Pogány G

panja folyó hó 24-
25 éves éfordulóját.
nagyobb birtokosa,
mellett Nagy-Enyed
a forradalom, mint a
megye főispánja v
heti. — Azon igen
jéből, főispantársait
eddig kapott, szeren
egyiket Tisza minis
szól: „Méltóságod t
ünnepe alkalmáb
jobb kívánataimnak
erőben és egészségi
ket még igen soká
váry Géza m. kir.
zöleg üdvözölte: „E
ból részemről is le
mat.” — Fogadja ö
tisztelői nevében ö
ünnepe alkalmából

— Közyül

3 órakor városi ké
27-én délután 5 ó
rosház üléstermébe
év február 25-én é
tartott r. t. városok
ros által közösen
Közös mértékhitel
tótutezi malom bé
gyarnyelv terjesztő
Sályi és Rápoly vi
7. A magyar-utca
tett istálló megvált
ügye. 9. Mult évi
10. Tiszti ügyészi
Alberttel történt í
1882. évi városgaz
véd állomás paranz
idők szabályozásár

— Kérélem

3., 28., 51. számú
tellettel kérem azok
jenek nekem ajánd
Nagy-Enyed, 1886

— Köszönet

választmányi ülést
létesítést, járásunk
Finna István ur me

akat verőfényed.

porodnak az ibo-
talan fák. —
z az, hogy meg-
megyei főügyész
A versenyben a
ka hasában. —
n, hogy nem az

zérdek"-nek?

záló Elek.

elgotta a penész.
e lett az egész".

tűsők ezir-
nagy és meg-
e törí meg, s

tarolt mezőn
szszedés után
irágott? Hát
latni a vakító
k elég-e egy

szos emléke.
ulás köde, s
országában.

? Minek kell
omk leszállott

mindenható
et kívántok?
megmondom.
om lány haj,
at a leike? az
nyomorult-
k.

elmerülni te-
át, angyalok
ak imádkozni

Glem s elvitte

es mozaikjait
viola. piezi
zsza megma-

hozzájuk em-
reményeiről.
ba, hova őt
hogy járjuk

egy dikissel
szűnt a dula-
lemre. Most
kopen szökött
nem magan-

most nem
yan mert ki-
eghez vinni?
? Nem tudja
ők is? Meg-
zát, sőt meg
mert a deák-
kész vagyok
kibőkölni, ha

magához tért,
csak annyit

én a békes-

e. — folytatá
következők:
ig a javából,
a kigyelmed?
n. — hozatok
barátjait is
ól van még

lja, még csak
közül egyik:
ogy pár szár-
ítsen egy jó

be együtt a kert zegzugos ösvényeit, szomorú nyírfák alját. Elhívtam, hogy hallgassunk együtt a Maros bánatos zokogását, a malomkerekek folytontartó kuttogását, két vén hársfa édes harmóniáját. S ők eljöttek, hogy elmeséljék nekem az én angyalomról, hogy a reggel eljöttével ő ertette is imádkozunk, hogy az öröm és fájdalom kéjeiben és gyötrelmeiben ők is részt vegyenek.

Hiába való volt az én fáradságom, hasztalan volt önáltatosságom, ezek mind csak arra emlékeztettek, hogy az én szeretetem tárgya meghalt, nincs többé! . . .

A szeretetem meghalt. . . .
(Vége kör.)

VEGYES HIREK.

— **Zeyk Miklós**, a Bethlen-főtanoda néhai híres professorának kéziratát megvannak. — ezen nem remélt örvendetes újsággal lephetem meg hazai természetbúvárainkat. Hányszor merült fel a kérdés a szakemberek között, hogy hazánk ezen elsőrangú tudósának és természetvizsgálójának kézírataival mi történt? s miután három évtizeden keresztül nem sikerült azoknak létezéséről senkinek tudomást szerezni, általános volt a hit, mikép azok is, mint a nagybíró tanár által a nagyenyedi főiskolánál létesített természettudományi gyűjtemények, 1848—49-ben megsemmisítettek. És ime! ez előtt néhány nappal boldogult tudósunknak mélyen tisztelt özvegye férjének a természettudományokra vonatkozó összes kéziratát nekem megküldte. Vannak azok között állat-, madár- és növény-tani dolgozatok, igen érdekes meteorológiai megfigyelések és soknemű feljegyzések. — Fogadja ő nagysága, ki ezen értékes kéziratokat eddig oly kegyeletesen őrizte, azoknak megküldéséért első sorban a természettudományok érdekében a köszönetet, másod sorban pedig engedje meg ezen megtiszteltetésemért saját köszönetemnek is kifejezést adhatni; nem lapozgathatja ezen iratokat senki nálammal nagyobb tiszteltetlenség és kegyelettel, ki a mióta magam is mint szerény munkás foglalkozom természetudományokkal, vajmi gyakran kiáltottam fel magamban, hogy be kár, miszerint azon érdekes munkák, melyeknek létezéséről sokaknak biztos tudomása volt, nem maradtak fenn tudományos irodalmunkban. — Nagy megtiszteltetésemnek tartom, hogy kegyes engedelmével én lehetek azon szerencsés ember, ki a kiváló becsesel bíró dolgozatokat illetékes helyeken irodalmunkba bévezethetem, minék megtörténte után a kéziratokat pontosan visszaszolgáltatandom. Csata János.

— **Pogány György**, Hunyadmegye érdemes főispánja folyó hó 24-én ünnepelhette meg főispánságának 25 éves évfordulóját. Ő méltósága megyénk szülője, egyik nagyobb birtokosa, Gyulafehérvár és Vizsán városok mellett Nagy-Enyed város is, melyért oly sokat tett ugy a ferradalom, mint azon 14 év alatt, midőn Alsó-Fehérmegye főispánja volt. — díszpolgárai sorában tisztelheti. — Azon igen számos üdvözléssel, melyeket megyéjéből, főispántársaitól és több kiváló méltóság viselőjétől eddig kapott, szerencsések vagyunk kettőt közölhetni. Az egyiket Tisza miniszterének küldte, mely következőleg szól: „Méltóságod főispánságának negyed százados megünnepése alkalmából én is szívesen adok kifejezést legjobb kívánataimnak, szívből óhajta, hogy Méltóságod jó erőben és egészségben hazafüni munkásságával a közügyeket még igen sokáig szolgálhassa. Tisza.” — Br. Fejérváry Géza m. kir. honvédelmi miniszter pedig következőleg üdvözölte: „Fogadja Méltóságod jubileuma alkalmából részemről is legszívesebb, legőszintűbb üdvözlésemat.” — Fogadja ő méltósága tőlünk is magunk és számos tisztelői nevében őszinte üdvözlésünket közpályája e szép ünnepe alkalmából!

— **Közgyűlés.** Folyó hó 28-án vasárnap délután 3 órakor városi képviselői közgyűlés s ezt megelőzőleg 27-én délután 5 órakor előtervezet fog tartatni a városi ház ülésében. Targyszerű: 1. Jelentés a folyó év február 25-én és következő napjain Budapesten megtartott r. t. városok congressusáról. 2. A megye és város által közösen épített laktanya leszámlási ügye. 3. Közös mértékhatású hivatali költségvetés. 4. A tótutcazi malom bérletének ügye. 5. Torontálmegye magyar nyelv terjesztő egyesületi felhívás. 6. Sályi és Rápid vízkárosult községek segélyezési ügye. 7. A magyar-utcazi Winkler-féle telken a város által épített istálló megváltási ügye. 8. Az alsó malom leltározási ügye. 9. Mult évi közegészségügyi jelentés előterjesztése. 10. Tiszti ügyészi jelentés a Grünfeld Leopold és Király Alberttel történt földeséről. 11. Az 1880. évi erdési és 1882. évi városgazdai számadások elintéztése. 12. A honvéd állomás parancsnoksági átirata a költőzködési határidők szabályozásáról.

— **Kérelem.** A „Közérdek” 1882. évi folyamának 3., 28., 51. számai gyűjteményből hiányozván, — tiszteltetlennel kérem azokat, kik e számokat birják, sziveskedjenek nekem ajándékolni, vagy díj mellett átengedni. — Nagy-Enyed, 1886. márczius hó. Török Bertalan.

— **Köszönet nyilvánítás.** Folyó hó 23-án tartott választmányi ülésünk alig emelte határozattá könyvtárunk létesítését, járásunk derék szolgabírója és buzgó tagtársunk Finna István ur még az ülés folyama alatt megkezdte a

könyvadakozók sorát, Horváth Mihály 25 év Magyarország történetéből és 48—49. évi függetlenségi harc történetével, ezután Szőlősi Sámuel ur ajándékozta meg könyvtárunkat Orbán Balázs „Szekélyföld leírása” című jeles művét. Eme hazafias adakozásokért ezen uton is köszönetet mondunk — az E. M. K. E. balászfalvi vidéki kör elnöksége — Grün, alelnök.

— **Ösztöndíj.** A nagyenyedi Bethlen-főiskola gimnáziumának első osztályában, a folyó 1885/6. isk. év végén tartandó nyilvános vizsgálatok alkalmával, a Jablonczay-féle ösztöndíj-alapítvány egy megüresült helye töltetik be. Ezen évi 100 forintból álló ösztöndíj elnyerésére kizárólag alsófehérmegyei nemesi rendből (equestris ordo) származott tanulók jogosítvák. Az érdekeltek szülők főhivatnak, hogy a nemesi származás igazolását Alsófehérmegye alispáni hivatalától kérjék ki és folyó évi május hó végéig a nevezett gimnázium igazgatóságához nyújtsák be. Váro Ferenc, gimn. igazgató. Nagyenyeden, 1886. márcz. 27.

— **Necrológ.** Id. Csiky László és neje Orbok Borbára, gyermekeik László, Ilona, Klára, Elek és Berta; id. Csiky Elek, Csiky Albert és neje Foszto Julianna s gyermekeik Berta és Ilona; Csiky Farkas, — a megboldogultnak testvére gyermekei Foszto Ferenc, Foszto Borbára s férje Majai György és gyermekeik, Dózsa György és gyermekei; valamint a közeli és távoli rokonok nevében mély fájdalommal jelentik, hogy a forró szeretett édes anya, nagyanja és nagynéne özv. nagyajtai Csiky M. ö. z. s. n. é. szül. jankalfalvi Csata Borbára folyó hó 15-én életének 86-ik évében végelegyengülés következtében elhunyt. Tetemei 17-én délután tetettek Szentbenedeken örök nyugalomra.

— **A vulkói rablás tettesei** Gyulafehérvárra kísértetvév, a hideg miatt sokat túrt katonaság is visszatért Zalathnára, illetőleg Magyarigembe. — A vállalkozók a csendőrségnek s a katonaságnak meleg köszönetük mellett 1000—1000 forintot ajánlottak fel. Hogy mily kevéssé voltak elővigyázók a telep lakói, kiütnék abból is, hogy Ditterlinnek egy 22 lövetű fegyvere volt, melynek töltényei a — másik szobában voltak. ő maga pedig csak egy gyöngyös kis revolverrel volt ellátva.

— **Égés.** Horváth József városi főjegyzőnek m. beldi udvarháza tegnapelőtt egészen leégett. — Valószínűleg a csodáltság vizsgálatlansága okozta a nagy kárt.

— **A szülők réme,** a gyermekek veszedelme, a roncsoló toroklob e hó második felében megint városunkra csapott s rövid idő alatt öt áldozatot ragadott el. Bodola János kir. segéd-telekkönyveszetének három nap alatt két gyermeke pusztult el benne, s neje is súlyosan megbetegedett, de ennek állapota már javulásnak indult. Igen valószínű, hogy e családába a szomszéd Diomárról hurcolták be a betegségét, odaváló tanuló gyermekek közvetítésével, kik e családnál voltak szállásban. — A közelebbi napokban újabb esetek nem merültek fel, s így a baj megszűnése remélhető, különösen, ha nem várunk minden oltalmat különösen a hatóságtól, hanem a szülők is tisztán tartják környezetüket, gyermekeik egészségi állapotát szorgosan ellenőrzik s őket a gyanus érintkezéstől minden kitélhető módon óvják.

— **Veres himlő** és számarhurut is kezd mutatkozni, mindkét betegség kiváló ragályozó képességgel bír, miért a szülőknek nagyon jó lesz figyelemmel lenniük. A veres himlő eddig nagyon szelíd lefolyású volt, a számarhurut közep hevesűségű, de zsegekora vagy gyenge gyermekeknél utóbajainál fogva veszélyes is lehet.

— **Komlósi szinigazgató,** ki a téli szini évadot M. Vásharhelyt, töltötte a városi tanácstól engedélyt kapott, hogy jól rendezett dráma-, népszimű- és operette-társulatával husvét tájt előadásokat rendezhessen. A társulat működéséről a tudósítások kedvezőleg hangzanak s így kellemes estéknek nézhetünk elébe.

— **Időjárásunk** a sanyaru hideg napok után kellemes tavaszra változott. A Pilis és Székelykő északi oldalán csillámlik még a fehér hótakaró, de dél tájt 17. fokra is felemelkedik a hőmérő. A vetések megyszerte jól állanak, a duzzadó gyümölcsrügyek közep terméssel biztatnak. A kerti munkák kezdődnek, s a serényebb gazdák már a bukkönt és répát is kezdik vetni.

— **A gyümölcs** meglehetősen keresletnek örvend. Az ősszel senkinek sem kellett, de most idegen kereskedők utaztak be a vidéket s nagymennyiségű gyógyi almát vásárolnak össze vékáját 30 krajczáron.

— **Kitűnő faju alma, körtecsemeték** kaphatók Bihari Zsigmond gyümölcsészetéből Kutyfalván (u. p. M.-Ludas) 2 évesek 30 kr-ért, 3 évesek 45 kr-ért. Árjegyzékkel szívesen szolgál nevezett. Minthogy igen számos megrendelő a küldeményekkel meg volt elégedve, ajánljuk a pomologia parancsnokának figyelmébe.

— **A legnagyobb nyomda** a világon az Egyesült-Államok tulajdonában van. A mult évben e nyomda költségvetése mintegy 3 millió dollárra rugott; szedők s gépezetek fizetése 1.380.000 dollárt tesz ki. Van 400 szedő, 45 gépész, 50 korrektor. A papirsziükséglet egy évben százezer rizmánál többet tesz.

— **A régi jó világot** akarja visszaállítani több előkelő párisi hölgy. Mert általános a panasz, hogy vége annak a régi jó világnak, mikor a családok összejöttek s egyszerűen ültözödvé, de annál kedélyesebben elbeszélgették a hosszú téli estéket. Most minden összejövetel tenger pénzbe kerül. Drága vacsora, drága ruha stb. Most e hölgyek elhatározták, hogy házaikban hetenkint többször tánc- és csevegőestélyt adnak, melyek 9 órakor kezdődnek s 12 órakor végződnek.

Egyebet nem adnak föl, csak teát, süteményt és limonádét; egyszerű toilletben jelennek meg s a cselédeknek elbocsátás terhe alatt nem szabad borralalót elfogadni. Párisi hölgyek akarják ezt így. Reméljük, hogy hölgyeink e legújabb párisi divatot is akceptálni fogják.

— **Állatkedvelőknek.** Az állatkerben különféle faju papagájok, kakaduk, kanárik és egyéb dísz szobamadarak nagy választékban kaphatók jutányos áron. Ha a kívánt madár az állatkerben esetleg épen nem volna meg, ugy azt az igazgatóság a legmegbízhatóbb külföldi kereskedőtől kész megszerezni. Az állatkerben elarusított madaraknak azon nagy előnyük van, hogy azok már teljesen acclimatizálva vannak. Kívánatra az igazgatóság küld kimerítő árjegyzéket. Ugyanott saját nevelésű különféle fiatal ebek kaphatók kitűnő példányokban s árjegyzék azokról is kapható.

IRODALOM.

— **Előfizetési felhívás** az erdélyrészi okszerű méhészet-egylet hivatalos közlönye: a „Méhészeti Közlöny” című havonként egyszer megjelenő folyóiratra. A méhészet iránt érdeklődők figyelmét bizonyára nem kerülte ki az erdélyrészi okszerű méhészet-egyletnek a műmehészet terjesztése és tökéletesítése céljából eddig kifejtett buzgó törekvése. Első sorban beállította a minta méhteletet, mely, a még hátra levő esékélyebb fontosságú beruházások megtörténte után, az ország minta-méhészei között az első sorban foglaland helyet. Ismeretterjesztő felolvasásokkal, gyakorlati utmutatásokkal nemcsak a műmehészkedés iránti hajlamok felkeltésére működött hasznosan közre, hanem a kezdet nehézségeivel küzdő méhésztársaknak is legnagyobb készséggel adta kezébe a vezérfonalat, valahányszor arra alkalma volt. Egyletünk buzgalkodásának tulajdonítható, hogy bérzes hazarészünk két jeles mézvidékén sikerült főkegyleteket létesíteni. Ezeknek mai virágzó állapota fényes bizonyíték arra, hogy hazánkban a kezdeményezés eme munkájára kedvező talaj kínálkozik. Midőn azonban az eddig elért eredményt összegezzük, s midőn számbavesszük, hogy mi van még hátra: kénytelenek vagyunk bevallani, hogy vajmi mesze van még a kitűzött cél! Hogy megtörhessük a közöny jegét, mely — fájdalom — még sértetlen: hogy a műmehészet iránti érdeklődést ne csak terjesztjük, hanem azt folyton ében is tarthassuk; hogy a műmehészetben rejlő és még kiaknázatlan nagy vagyont mindenkre nézve hozzáférhetővé teheszük: csak hosszas, odaadó munkássággal és célszertű eszközökkel érhetjük el. Ez eszközök egyik legfontosabbika a saját. — Ez uton ohajtuk elérni első sorban ama közvetlen célt, hogy a központi méhészeti mozgalmakról időnként értesítők vidéki méhésztársainkat. Folytonos kapocs leend a már megalakított és megalakítandó főkegyletek között. Ismeretterjesztő és tanulaságos közleményekkel útmutatóul fog szolgálni a kezdőknek, és az újabb tapasztalatok közlése, az eszmecsere tér nyitása által hasznára lesz a meglelt méhészeknek is; míg másfelől, állandó társaság rovatan helyet fog adni a hasznos mulattató közleményeknek. — A „Méhészeti Közlöny” arra fog törekedni, hogy fölleljen mindent, a mi a méhészet terén megfigyelést érdemel: gondoskodra lesz arról, hogy méhésztársaink változatos tartalmánál fogva minél több oldalról hasznosíthatóak. Ebből az okból külön rovatot nyitunk a méhészeti teendőik sorozatának. Helyet adunk a vidéki levelezéseken kívül a kérdések és feleletek rovatának, melyben méhésztársaink a méhészet és az azal kapcsolatos kérdésekben felvilágosítást nyerne. Ezekben kívül külön rovata lesz a méhészeti üzletre vonatkozó közleményeknek, végül az egyleti tagok üzleti értesítései díjtalan vétetnek fel. — A „Méhészeti Közlöny” megjelen minden hó 15-én, folyó évi ápril 15-től fogva. — Előfizetési ár egész évre csak 2 frt. A központi és főkegyletek tagjai a rendes tagság díján kívül semmit sem fizetnek e folyóirat bérmentes megküldéséért. — Ez előfizetési felhíváson egyleti tagokra is történhetik beiratkozás. Ez esetben, az egyleti tagok sorába belépő új tag az alapszabályok 4. §. értelmében tagsági díj (2 frt) fizetése iránti közelettséget 5 évre vállalja el; ellenben, egyidejűleg megszerezte a jogot arra, hogy a két forint évi tagsági díjért a „Méhészeti Közlöny”-ön kívül részese az évente megtartandó ingyenes kisorsolásokban és egyéb kedvezményekben is. Az előfizetési, illetőleg tagsági díj (2 frt) egyleti pénztárnok: Fodor Gyula urhoz küldendő be (lakás: Felsőkeresztúr-utca 1. szám) és pedig legegyszerűbben postautalvánnyal. Kérjük továbbá, a díjaknak legfőbb f. évi április 10-ig leendő beküldését, hogy a folyóirat pontos szétküldésében akadály ne legyen. A „Méhészeti Közlöny” nagy 8-ért alakban mintegy másfél íves terjedelemben fog megjelenni, s kiváló gondot fordítandunk arra, hogy a kiállítás se hagyjon fenn semmi kívánni valót. A folyóirat szerkesztése egy felügyelő bizottság ellenőrzése alatt fog állani, mely az erdélyrészi okszerű méhészet-egylet választmányára kebeléből következőleg alakult: Albu József, Csiky János József, Fodor Gyula, id. Hutter Samu, dr. Kömüves Gerő és Szentgyörgyi Lajos, a szerkesztést pedig Bodor László I-ső alelnök volt szíves elvállalni. — Kolozsvárt, 1886. márczius 6-án. Az erdélyrészi okszerű méhészet-egylet választmányára nevében: Báró Bánnfi Dániel, egyli. elnök. Szentgyörgyi Lajos, egyli. főtitkár.

— **A „Pesti Hirlap”,** mely újv óta „Kereszteti Ujság” és „Gazdasági Ujság” című szerdai és pénteki heti mellékappal bővítette amugy is leggazdagabb tartalmát, valóban elismerést érdemel arra irányuló törekvésével, hogy válogatott jó közleményeket — s a komolyat mindig mulatsággal elegyítve — mennél többet nyújtson olvasóinak. S valóban nincs is ma tartalmasabb, kedveltebb s olvasottabb lap, mint a „Pesti Hirlap”, melybe a legjelesebb publicisták mellett a legkitűnőbb szépirodalmi erők a legkedveltebb humoristáink dolgoznak. Az új évnegyed küszöbén azért szívesen felhívjuk a magyar olvasóközönség figyelmét arra a körülményre, hogy e jelesen szerkesztett lap ára — mely naponként 16 oldalt tartalmaz s már fölívgyva, igen csinos nyomdai kiállításban jut az olvasó kezei közé — egy hóra csak 1 frt 20 kr, negyedévre 3 forint 50 kr, mely a kiadóhivatalnak (Budapest, Légrady testvérek, Nádor-utca 7. sz.) küldendő s az előfizetés bármely naptól kezdhető. Levelezőlapon kifejezett óhajra mutatónyiszámokat is küld a kiadóhivatal nyolcz napig ingyen és bérmentve.

— „Léghajó” gyorspolka. Szerző Meuner János, kiadja Meuner Sándor Szegeden. Ára 60 kr.

KÖZGAZDASÁG.

A műtrágyák alkalmazásáról.

A gazdakörben a mult hó 11-én este 6 órakor Somssich Pál elnökle alatt előkelő gazdaközönség előtt Kossutány Tamás a műtrágyák alkalmazásáról érdekes felolvasást tartott. A felolvasásból kiemeljük a következőket.

■ ki két kalászt termel ott, hol eddig csak egy nőtt, többet tesz az emberiség javára, mint az a hadvezér, ki száz csatát nyer.

A jelenlegi válságos viszonyok között a magyar gazda is csak akkor boldogulhat, ha ugyanarról a területéről sikerül kétszer annyit aratnia, mint eddig. Milyen lehet ezt elérni? Hogy az állatok ganaja és vizelete a terméseket szembeötlően nagyobbitják, régóta ismeretes, mit Homer Odysseája, Xenophon munkái is igazolnak; a görög törvény érzékenyen bünteti a trágyatolvajt; a rómaiak Sterculus elnevezés alatt tisztelték a trágya istenét s Virgil Columella szerint igen intensive gazdálkodtak.

De hogy miért növeli a trágya a termést arról, egyáltalán nem volt fogalmunk s 1800-ban a berlini tudományos akadémia Schradernek egy munkáját jutalmazta, ki hibás kísérletek alapján azt bizonyította, hogy a hamut alkotó részeket a növény maga készíti.

Ily viszonyok között keletkezett a Thaeer-féle hamus elmélet, mely ellen természettudományokra alapított tanával Liebig lépett fel a negyvenes évek elején, s így keletkezett az ásványi műtrágyák alkalmazásának tana s a híres minimum törvény. Felolvasó szerint főleg a foszforsav és nitrogén vegyek pótlásáról kell gondoskodni a talajban, melyek helyes alkalmazása külföldről egy holdról 30 mm. buzát és repézet és 700 mm. répát is eredményezett.

Nitrogént pótolni a Tampe vidékén 280 négyzög kilométer területet borító chilisálettrom van hivatva, melynek feldolgozásával 131 gyár foglalkozik: 1 mm. ára jelenleg 16 forint; — azonkívül az ammonisulphat (kén-savas amonium), mely a világító gáz készítésénél melléktermésként nyeretik, a budapesti gázgyár métermázsáját zsákkal együtt 16 frt-ért adja.

A foszfátokat Yorkshire vidékén Angliában már a mult században használták s az állati esontokat az angolok annyira becsülték, hogy már 1822-ben 30.000 mm. esontot szedtek össze e czéltől a csatáreken, 1825-ben pedig már 2 millió értékű ököresontot szállítottak a tulli trágyagyárakba. Míg Liebig fellépte után a foszfátok gazdasági alkalmazása annyira általános lett, hogy Estremadura, Sembretó, Navarra, Lahn vidékén foszfátbányák nyitlak s évenként 100 000 kgr. esonthamut hoznak Fraybenhat, Buenos-Ayres vidékéről Európába; sőt a vaskohászatnál is az u. n. Thomas salakból foszfátokat nyernek, melyeket kénssalval való kezelés által a vízben könnyebben oldható s így a talajban gyorsabban ható szuperfoszfátokká alakítanak.

Honnan fedezhetné foszfát szükségletét a magyar gazda? e kérdésre akar felelni a felolvasó. Nehány évvel ezelőtt Mármarosban Szlatinán fedeztek fel foszfát-telepet, de az egész lelet csak néhány kióra rugott; dúsabb foszfát-telepekkel még nem örvendeztettek meg bennünket geológusaink.

Kerpely vizsgálatai szerint a magyar vasérczek is sok foszfátot tartalmaznak s legalább állami vasművek adópaihatnák a Thomas-féle eljárást s nyújthatnának méltányos áron foszfát-salakat a gazdáknak.

Rendkívül szomorú azonban, hogy pl. 1883-ban 73363 kgr. esontkészlet, 20.405 kgr. bór és szarnuhulladékok vittünk külföldre, míg behozatalunk alig tesz 10 000 kgrmot; tudva, hogy ugyanezen évben 50 millió mm. gabonát termeltünk, melyet ha nem is vetünk ki egészen, de a benne levő foszfátok és nitrogén az arnyékszek trágya fel nem használása miatt idehaza is veszendőbe mennek, földjeink mintegy 1 1/2 millió mm. nitrogén, 270 ezer mm. káli és 450 ezer mm. foszforsavval lesznek szegényebbek, a nélkül, hogy megfelelő pótlásban részesülneek, így nem esodálható, ha a magyar Kánaán is kimerült s földjei nem adják ama terméseket, mint hajdan.

Spodium- és esontliszt-gyáraink nekünk is vannak az országban Budapesten, Uj-Szönyben, Pécsen, Léván; azonban ezek főleg külföldnek dolgoznak, noha saját kizsárolt földjeinknek is ugyancsak volna szükségük foszfátokra; sok vidéki városban látta, hogy a esontok, szarvak az enyvfőzők, vargák közelében szanaszét hevernek.

Minő műtrágyákat, mikor és milyen mennyiségben használjuk, azt csak rendszeres trágyázási kísérletek kombinatív keresztülvitele által tudjuk meg; a mikor arra is tekintettel kell lenni, hogy a műtrágya alkalmazása kifizeteli-e magát vagy nem?

Nálunk főleg a foszfátok és nitrogén hiányt pótló trágyák együttes alkalmazásának van jövője, ezt perczizozni az országos kísérletek feladata, de hogy esontlisztet-e, vagy szuperfoszfátot? salétromot-e, vagy ammont alkalmazzunk-e és mikor, milyen mennyiségben, ezt kiki maga kell, hogy saját viszonyaira nézve megállapítsa.

„Procul negotiis“ nem lehet gazdálkodni többé, a gazdaság nem mesterség többé, de alkalmazott tudomány s az alapos szakismeret többé nem nélkülözhető.

A műtrágyáknak nagy jövője van hazánkban, de ezek első sorban az istállótrágya, foszforsav és nitrogén hiányát pótolni vannak hivatva. Az istállótrágya mindig főfontosságú fog maradni s ez is nevezetes mértékben javítható, ha állatainkat jól tápláljuk gipszszerezés stb. által meggátoljuk, hogy értékes alkotó részei elrepüljenek.

De a műtrágyák alkalmazásának ideje is elérkezett, az istállótrágya nem elegendő többé, s hogy a jól alkalmazott műtrágya nem drága s magas ára a termés többletében búsán megtérül, azt a műveltebb külföld közel félszázados tapasztalata fényesen igazolja.

A feszült figyelemmel meghallgatott felolvasás után Somssich Pál elnök amaz ohaját fejezte ki, hogy kívánatos volna tudni, hogy minő az arány a befektetési költségek és az elért eredmények értéke közt.

Kossutány Tamás megjegyzé, hogy ez a talajtól függ, mert egy katasztrális holdra általában 150 kgr. esontlisztet vagy szuperfoszfátot szoktak ugyan használni, holott a talaj lehet olyan, hogy 100 kgr. is elég rá. A felhasználandó műtrágya mennyisége kísérletek által állapítandó meg. Ily kísérletek már több helyütt tettek s eredményük közvzetétele legközelebb várható. „E-s.“

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÜRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Dupla máreziusi kőbányai sör!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy márcz. hó 20-tól kezdve nálam, a „Két hattyu“ vendéglőben naponta

frissen csapolt kőbányai sört lehet kapni, melyre a n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

GRÜN ADOLF.

Dupla máreziusi kőbányai sör!

Húzás már jövő hónapban!

Kincsem 11 sorsjegy 10 ft csak

Főnyeremény készpénzben

20.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pórtégyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. sz.

Kincsem-sorsjegyek kaphatók N. Enyeden WOKÁL JÁNOS könyvtárusnál.

Iris Rózsa tej (Treu Nuglich), a bőrnek finomságot és életvidor színt kölcsönöz, — ára egy üvegnek 1 frt.

Ravissanté, szeplő és májfoltok eltávolítására legalkalmasabb. 2 frt.

Pasta Pompadur, kiütések és mindenféle bőrbántalom és foltok ellen, valódi ára 1 frt 50 kr.

Poudre de flecers de Ris, a legfinomabb francia hajpor eredeti hajporzóval együtt 1 forint 15 kr, anélkül 80 kr.

Duvel de Cygne (Treu Nuglich) kitünő arcfehérítő. Egy doboz 60 kr.

Párisi hölgypor (Kielhausertől) valódi 50 kr.

Ess bouquet szappan 50 kr.

Növényesszappan (Dr. Borchard) 42 kr.

Spermaeet szappan 40 kr.

Chinai Moschus szappan, valódi 55 kr.

Glycerin Cream (Sarg) egy üveg 50 kr.

Glycerin Cream (Kielhauser) 1 üveg 1 frt.

Glycerin Toilette (Sarg) egy üveg 1 frt.

Kapható Nagy-Enyeden VARRÓ FERENCZ gyógyszerárában. 4-5

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű vidéki tisztelt közönséggel tudatni, hogy a Lőcsy-féle naptárban hirdetett „NEMZETI SZÁLLODÁT“ az ev. ref. collegyum

„SISAK“

nevű vendéglőjével, mint haszonbérlo cseréltem fel és itt már mult év szeptember 29-től fogva működöm. Teljesen berendezett vendéglőmben a kívánalomnak megfelelő étel- és italnemük valamint vendégszobák teljesen berendezve, ugyszintén szállók részére istálló, kut, udvar rendelkezésre áll.

Elvem az, hogy mindenkben az utazóközönség a méltányosság szempontjából a legnagyobb kényelmet nyerje el és azért nem kimélek fáradságot költséget, csak hogy a nagyérdemű közönség meglegedését szerencsém lehessen kinyerni.

HUDELISZT MÁTYÁS.

Nincs többé gyomor baj!

A legújabb találmány a szenvedő emberiség gyógyítására a híres

GYOMORERŐSÍTŐ LIKÖR

a legnemesebb gyökerekből készitve. Régi igazság, hogy a gyökerek és füvekben található fel az elveszett egészségnek gyógyszer. — A rendezett gyomorerősítő likörnek különös sajátsága, hogy a gyomorban savat nem okoz. Minden személyem iránti hízkelkedés nélkül mondhatom, hogy gyártmányommal tisztaságra, finomságra és gyógyító erejére nézve egy szer sem mérközthetik és azért a t. ez. közönségnek örömmel jelenthetem, hogy gyomor-liköröm már sok gyomorbajban szenvedőknek segített, a mit kezemben levő elismerési és hálairatok bizonyítanak. — Egy üveg ára 60 kr.

Kapható a gyárosnál: **Kann Lipót** Budapest, Váci-kört 66. sz. és **WEKSZLER FERENCZ** úrnál Nagy-Enyeden. 3-10

Cocain kivonat

az amsterdami likör gyártársulattól Müdlingben, Bécs mellett.

Mi ezen kitünő likört a Coea növényből pároljuk le, melynek bamaulterjesztő tulajdonságai már a korábbi időkben elismertettek, azóta pedig minden orvosi tekintély által magasztaltattak. Tudományos kísérletek szerint a Coea élvezete rögtöni felvidulást és könnyebbülést okoz; az ember jólét érzetének gyatapodását tapasztalja s magát erősebbnek s munkabíróbbnak érzi, hosszas szellemi és testi munkát elfáradás nélkül végeztet; minden emésztesési zavar és a gyöngeség minden neme hosszabb használat mellett tartósan megszünik.

Kapható Nagy-Enyeden Bisztritsány Lajos úrnál.

Raktár a birodalom legtöbb füzzer-és csemege kereskedésében, ezúkrászatban létezik; hol ilyen nem léteznék, postaküldeményként megrendelhető, (3 eredeti palack 1 forint 20 kr. vételenél csomagolás és szállítás ingyen).

Egy eredeti palack 1 forint 20 kr.

Kali Cream egy üveg 1 frt.

Odontin fogpép, egy tégely ára 80 kr.

Fogpép (Pfefferman) egy tégely 1 frt 26 kr.

Fogpép (Boutemard) egy darab 35 kr.

Fogpép Anatherin (Dr. Popp) egy tégely 1 frt.

Fogpép Anatherin (Dr. Popp) egy darab 35 kr.

Szájviz Anatharin (Dr. Popp) 1 üveg 1 frt 40.

Szájviz Eucalyptus, Fabertől, valódi 1 frt 20.

Brillantin, szakál és bajuszoknak élénk színt és fényt ad. Egy üveg 80 kr.

Composition orientat, hajfestő szer. 1 doboz 80 kr.

Sachets figuratis, illatos párnácska ruha közé, rendkívül finom illatu. 35 kr.

Puffert Hattyuból, hajporzó. Egy darab 35 kr.

Kölni viz, kétszer finomított, egy üveg 60 kr.

Ess Bouquet, valódi, egy üveg 60 kr.

Illatos szájlabdacsok, egy doboz 50 kr.

Extrait d' Ambra, egy üvegese 80 kr.

Szerkesztői Nagy-Enyeden A KIADÓHIVATAL...
Kiadóhivatal Wokál János könyvtárusnál...
Készítettek nem adták...

(B.) A törvénylatot a képviselőházi döntéssel elfogadta javítására befolyt jobbani igazolni. E hivatásának élő titottabbá nem tekel kapcsolatba dekének” czime a

Nyomban revaslat kerül tárgya E lapok hasábjainról nézeteket s nagy önmegadással törvényt, addig a talas tárgyait képe a községi jegyzők a rendezett tanács terjesztett be a khatóságok legtöbbjpl. Alsófehérmegy szükségét élénken

A községi jegtanács városok kviselőválasztásra képezte a legtöbb tárgyait a többség szabadelvű párt gálhatjuk, hogy nyokra való tekiutásra és elfogad azonban az indítvá tását az értekezlet nyünk, hogy a töbeni hozzájárulásá tünk meg a képv

Es ezeken ki dekel, az erdélyrés különbség nélkül a eredményét a Kolzet tervezetét emli tartjuk, hogy az mozgalom jó folya bizonyítjuk azt a

TÁ A C

— az is meg már most kiadom a a mühely a tájának s hogy egy jó vaesora

— Tehát ezzel még csak egy felté vesebből nem áll, m beleegyezését, hogy ajkaira, mert emléke Mariskával találkoztetszik kigyelmednek megmondott, annak kell megtörténnie. E végzé Hegyi.

— Nem! ebbe Az én leányomat deák el domine a házama ön becsületes, jöhírü deák megölelje, annál engedhetem és nem más feltételt akarmit is mondom nom, — f sértett Kovács Márta

— Jól teszi m is kigyelmeddel min soha, hogy a májszt kolja, — szól közbe